

‘waar is dan je God?’ PSALM 42-43 – EEN KLAAGPSALM

Lika Tov (°1944), joodse kunstenaress (collagrafie)

OM TE STARTEN

- We kunnen beginnen met dit korte gezang. De tekst is gebaseerd op Jes 26,9 en sluit goed aan bij psalm 42-43. De muziek is geschreven door de broedergemeenschap van Taizé in Frankrijk.

le-de-re nacht ver-lang ik naar u, o God, ik hun-ker naar u met heel mijn ziel. le-de-re
nacht ver-lang ik naar u, o God, ik hun - ker naar u met heel mijn ziel.

- Of we kunnen luisteren naar (en eventueel het refrein zingen meezingen van) de beurtzang 'Zoals een hert reikhalst naar levend water'.

Enkele verzen uit psalm 42-43 klinken hier in een vertaling van H. Oosterhuis - M. van der Plas (uit *50 Psalmen*). De muziek is van B. Huijbers. Zie <https://www.youtube.com/watch?v=ZuzYxb20EQw>

refrein: 1 voorzang, 2 allen

Zo-als een hert reik - halst naar le - vend wa - ter,
zo wil ik, God, met heel mijn we-zen naar U toe.
Ik dorst naar God, de le - ven - de God.
Ik dorst naar God, de le - ven - de God.

Wanneer sta ik eindelijk oog in oog met mijn God?
Ik heb geen brood dan tranen dag en nacht
en altijd weer hoor ik ze zeggen: 'Waar blijft nu je God?'

refrein

God, geef mij vandaag en iedere dag
een teken van liefde, dan zal ik voor U zingen
tot diep in de nacht, zolang ik besta, een lied voor de God van mijn leven.

refrein

Maar waarom zo moedeloos en opstandig?
Ik zal wachten op God en eens zal ik Hem danken:
Gij zijt mijn lijfsbehoud, Gij zijt mijn God.

refrein

DE TEKST LEZEN

- Even situeren:
  - o Met psalm 42-43 begint het Tweede Boek der Psalmen (psalm 42-72). Het *verlangen* waarvan in psalm 42-43 sprake is, loopt als een rode draad door dat Boek en mondt met psalm 72 uit in een gebed om de komst van de ideale koning. Die koning zal Israël bevrijden en leiden. Mettertijd is men hem gaan vereenzelvigen met de Messias, Gods gezalfde. Zie bijeenkomst 3 van het Leerhuis.

- Oorspronkelijk ging het om één psalm. Dat neemt niet weg dat psalm 42 en psalm 43 soms apart gelezen worden. In het *getijdengebed* wordt psalm 42 voorzien op maandagochtend in de 2de week en psalm 43 op dinsdagochtend van die week. Maar bij nader toezien is er geen eigen opschrift bij psalm 43 en is er grote eenheid in stijl, opbouw en thematiek. Er zijn ook gemeenschappelijke refreinen. We zullen psalm 42 en psalm 43 daarom lezen als één psalm.
  - Het is een klaagpsalm. Maar we zullen zien dat de ‘klacht’ in de Bijbel niet blijft cirkelen rond zichzelf, geen daad is van ongelooft maar van geloof, waarbij er uitzicht komt in het lijden omdat men zich richt tot God.
- We lezen psalm 42-43 in de *Nieuwe Bijbelvertaling*. We duiden eerst 42,6.12 en 43,5 aan in onze tekst. Dit is een refrein en we kunnen het telkens *samen* lezen, terwijl de rest van de psalm door één stem (*lector*) vertolkt wordt.

42¹ Voor de koorleider. Een kunstig lied van de Korachieten.

2 Zoals een hinde smacht
naar stromend water,
zo smacht mijn ziel
naar u, o God.

3 Mijn ziel dorst naar God,
naar de levende God,
wanneer mag ik nader komen
en Gods gelaat aanschouwen?

4 Tranen zijn mijn brood,
bij dag en bij nacht,
want heel de dag hoor ik zeggen:
‘Waar is dan je God?’

5 Weemoed vervult mijn ziel
nu ik mij herinner hoe
ik meeliep in een dichte stoet
en optrok naar het huis van God –
een feestende menigte,
juichend en lovend.

6 Wat ben je bedroefd, mijn ziel,
en onrustig in mij.
Vestig je hoop op God,
eens zal ik hem weer loven,
mijn God die mij ziet en redt.

7 Mijn ziel is bedroefd,
daarom denk ik aan u,
hier in het land van de Jordaan,
bij de Hermon, op de top van de Misar.

8 De roep van vloed naar vloed,
de stem van uw waterstromen –
al uw golven slaan
zwaar over mij heen.

9 Overdag bewijst de HEER mij zijn liefde,
's nachts klinkt een lied in mij op,
een gebed tot de God van mijn leven.

10 Tot God, mijn rots, wil ik zeggen:
'Waarom vergeet u mij,
waarom ga ik gehuld in het zwart,
door de vijand geplaagd?'

11 Mij gaat door merg en been
de hoon van mijn belagers,
want ze zeggen heel de dag:
'Waar is dan je God?'

12 Wat ben je bedroefd, mijn ziel,
en onrustig in mij.
Vestig je hoop op God,
eens zal ik hem weer loven,
mijn God die mij ziet en redt.

43¹ Verschaf mij recht, o God,
vecht voor mijn zaak.
Bescherm mij tegen
een liefdeloos volk, vol list en bedrog.

2 U bent toch mijn God, mijn toevlucht,
waarom wijst u mij af,
waarom ga ik gehuld in het zwart,
door de vijand geplaagd?

3 Zend uw licht en uw waarheid,
laten zij mij geleiden
en brengen naar uw heilige berg,
naar de plaats waar u woont.

4 Dan zal ik naderen tot het altaar van God,
tot God, mijn hoogste vreugde.
Dan zal ik u loven bij de lier,
God, mijn God.

5 Wat ben je bedroefd, mijn ziel,
en onrustig in mij.
Vestig je hoop op God,
eens zal ik hem weer loven,
mijn God die mij ziet en redt.

DE TEKST VERKENNEN

- Per twee deelnemers worden één of twee van onderstaande vraagjes voorbereid.

a) *Welke woorden/uitdrukkingen komen terug? Markeer ze.*

b) *Omcirkel in de psalm de woorden die het gemoed van de psalmist uitdrukken. Hoe zou je zijn situatie omschrijven?*

c) *Wat wordt gezegd over het verleden – het heden – de toekomst? Duid aan met 'V', 'H' en 'T' naast de tekst.*

d) *Waar vind je toespelingen op 'zien' en 'gezien worden' of op fysieke nabijheid tussen degene die bidt en God? Onderlijn ze in de tekst.*

e) *Waar vind je beeldspraak terug? Wat drukt die volgens jou uit?*

- We leggen onze bevindingen samen en wisselen uit. We beperken ons nu tot *wat de tekst zelf aanreikt*. Hoe het *ons* raakt, komt pas in een volgende stap aan bod.

- We vullen het gesprek aan met elementen uit onderstaand commentaar.

Commentaar per vers

- 42,1
  - ‘Korachieten’ of zonen van Korach: een gilde van priesters en zangers uit de stam van Levi.
  - Een ‘kunstig lied’: niet gewoon volkszang, maar een lied volgens de regels van de kunst.

- 42,2
  - Het gaat niet om een zeemzoet tafereel over een hertje. Er is sprake van ‘smachten’ of ‘schreeuwen’. Het Hebreeuwse ‘arag’ is een zeldzaam woord in de Bijbel. Het komt enkel nog voor in Joël 1,20 waar de veldieren ‘roepen’ om God, omdat al het water is opgedroogd en er geen blad meer groen is. Dorst lijden is een sterk beeld, want fysiek bijzonder ingrijpend.
  - Er staat ‘hinde’, niet ‘hert’. Dat onderlijnt de fragiliteit. Sowieso verdragen deze dieren maar moeilijk de warmte en de droogte.
  - ‘Stromend water’ is ‘levend water’, ‘bronwater’ (vgl. psalm 104,10-11). In een dor land is het uiterst kostbaar. Stilstaand water is van mindere kwaliteit of zelfs gevaarlijk om te drinken. Levend water staat in de Bijbel voor het heil of geluk dat God aan de mensen wil schenken (vgl. Jes 12,3; 55,1), of meer bepaald voor de Wijsheid en de Wet (vgl. Spr 13,14).
  - ‘Mijn ziel’ is in de Bijbel geen vergeestelijkt deel van de mens dat buiten het leven staat. Het is wie ik ten diepste ben. André Chouraqui vertaalt met ‘mon être’. Het Hebreeuwse woord ‘nefesh’ betekent ‘levensadem’, maar ook ‘de keel’, dat is de plaats waarlangs je ademt en waar je je lichaam voelt als je honger hebt of dorst. ‘De ziel’ is dus ook de mens in zijn verlangen, in zijn onvolledigheid.

- 42,3
  - ‘De levende God’. Daarmee worden verschillende zaken bedoeld: God die leeft, die leven is, leven geeft, die scheidt en herscheidt, niet uit noodzaak maar omdat Hij verlangt naar dat leven.
  - Deze psalm is een liefdeslied. Wat wil iemand die liefheeft? De geliefde zien én zelf ook gezien worden. Zo is het ook tussen God en de mens. In ‘Gods gelaat aanschouwen’ (42,3d) staat ‘gelaat’ trouwens voor de persoon zelf. Elders in de Bijbel lezen we dat geen mens God kan zien én in leven blijven (vgl. Ex 33,20). Sommige handschriften lezen dit psalmvers daarom als ‘voor Gods gelaat verschijnen’. Natuurlijk is God zelf te groot voor mensen, maar in zoverre Hij zich tot ons keert, laat Hij zich kennen. Dat geldt bij uitstek voor de tempel.
  - Gods gelaat roept immers de tempel in Jeruzalem op. Dat is de fysieke plaats waar God zich toewendt naar het volk, contact zoekt. God is overal: Hij is de Heer van de schepping (vgl. psalm 8 in bijeenkomst 7), Hij regeert over de volken (vgl. psalm 47). Maar *dat* en *hoe* Hij onder ons is, actualiseert zich op een bijzonder intense manier in de tempel (bijv. psalm 122). Daar weten mensen zich door Hem gezien (vgl. Deut 31,11 en psalm 27,8). Verlangen naar de tempel is verlangen naar God. Ver van de tempel zijn, is daarom weemoedig zijn.
- 42,4
  - ‘Waar is dan je God?’ is een vraag vol hoon en sarcasme. Is Gods stilzwijgen niet het teken van zijn machteloosheid (bijv. Jer 2,28)? Laat Hij de gelovige niet gewoon in de steek (bijv. psalm 22,9)?
  - Het is een vraag die klinkt bij wie niet gelovig is, bij ‘de volken’ (bijv. psalm 79,10), maar soms ook onder gelovigen, bij Israël zelf (bijv. Mal 2,17).
- 42,6.12; 43,5
  - Opvallend aan deze psalm is dat een reeks gevoelens of houdingen elkaar aflossen: verlangen – vertwijfeling – herinnering – hoop. Dit komt verder nog aan bod, bij de conclusie van dit onderdeel.
  - Tussendoor spreekt de psalmist – maar met hem elke vrouw of man die de psalm bidt, ‘hij’ is dus ook ‘zij’ – tot zichzelf: ‘Wat ben je bedroefd, mijn ziel, en onrustig in mij. Vestig je hoop op God, eens zal ik Hem weer loven, mijn God die mij ziet en redt’. Het is alsof de psalmist zich iets of iemand herinnert en daardoor even afstand kan nemen van de eigen situatie. Door dat te doen richt zijn bedroefde, letterlijk ‘neergebogen’ ziel zich weer even op.
- 42,7-8
  - Maar meteen erna, in de verzen 7 en 8, duiken opnieuw vertwijfeling en droefheid op.
  - De psalmist lijkt zich op te houden in het Noorden van Israël, aan de grens met Libanon. Waarom hij daar is, weten we niet, maar hij beleeft het als een ballingschap. Hij is op de top van de Misar, bij de berg Hermon, waar de Jordaan ontspringt, zij het met veel ‘geweld’. Dit is sowieso een moeilijk te vertalen stukje. In de Willibrordvertaling (1995) wordt ‘land van neergang’ vertaald en

daarbij zelfs het dodenrijk gesuggereerd. 'Zoveel watergeweld in minder dan een dozijn woorden' schrijft M. van der Zeyde, die in een eerdere uitgave samen met Ida Gerhardt de psalm vertaalde (*Psalmen*, Willibrordvertaling 1975/1978). De levensbedreigende oervloed is het symbool van hoe het leven is wanneer God niet tussenkomt (vgl. Gen 1-2,4).

Golven die zwaar over mij heen slaan: dat is niet het water waarnaar de hinde op zoek gaat (v. 2). Dit verbeeldt de neerslachtigheid van degene die bidt in 'afwezigheid' van God, die zich in de steek gelaten voelt en God daar verantwoordelijk voor stelt ('uw golven').

- 42,9
  - Dan klinkt weer de stem van de hoop en de trouw. We horen wat de HEER doet 'overdag' (liefde bewijzen) en wat de psalmist doet 'in de nacht': zelfs dan prijst hij 'de God van mijn leven'.
  - De 'nacht' is in de Bijbel overigens de tijd van de beproeving, het is een metafoor voor ballingschap en dood (vgl. psalm 30,6).
- 42,10-11
  - Zoals in 42,4 en in 43,1-2 wordt ook hier verwezen naar tegenstanders. Hier 'een vijand' die plaagt, 'belagers'. Hun spot maakt de fysieke afstand en de als vijandig ervaren omgeving nog eens zo erg.
  - Opvallend: God wordt als afwezig ervaren en tegelijk 'mijn rots' genoemd.
- 43,1-2
  - Knoopt aan bij 42,10-11 (met onderbreking van het refrein in 42,12).
  - De belagers worden verder getypeerd als 'een liefdeloos volk, vol list en bedrog'. Omwille van hen bidt de psalmist: 'Verschaf mij recht, o God'. Hij vraagt dus dat God het vertekende oordeel van mensen zou rechte trekken. Dat is een gedachte die vaak in de psalmen weerkeert. Zo iets vragen is een daad van geloof in God 'die recht doet aan rechtelozen'.
  - In vers 2 wordt helemaal duidelijk hoe sterk de ervaring is van Gods afwezigheid.
- 43,3-4
  - 'Licht' staat voor Gods goedgunstigheid, voor zijn weldoende zorg (vgl. psalm 27,1). 'Waarheid' is een eigenschap van God die maakt dat Hij het opneemt voor rechtvaardigen (zie 43,1).
  - De rabbijnse traditie ziet in de vraag om 'uw licht en uw waarheid' een roep om de Messias. De evangelist Johannes spreekt trouwens over Jezus als het 'licht voor de mensen' en de 'waarheid' (zie bijv. Joh 1,4.17).
  - Met 'uw heilige berg' wordt in het Psalmenboek de berg Sion bedoeld, de plaats waar de tempel van Jeruzalem wordt gesitueerd (zie bijv. psalm 51,20). De Sion, eigenlijk niet meer dan een heuvel, steekt qua hoogte af tegen de machtige Hermon (765m tegenover 2795m), maar het is de plaats waar God de gelovige opwacht en zo oneindig veel belangrijker.

- Het verlangen richt zich op een terugkeer naar de plaats waar God woont en naar zijn altaar, op het loven bij de lier, op het samenkomen met het Godsvolk om het Verbond te vieren.
  - Het is alsof deze toekomst alvast binnenkomt in de psalm, doordat de psalmist er biddend op vooruitloopt. Zo kan de psalm eindigen in herwonnen zekerheid.
- 43,5
- Aan het einde van psalm 43 komt opnieuw het refrein: ‘vestig je hoop op God, eens zal ik Hem weer loven’. Nu zijn de woorden definitief, er volgt geen twijfel meer.
  - God ‘redt’. Zo heeft Israël hem leren kennen bij de grote Uittocht uit de slavernij van Egypte, zo toont Hij zich keer op keer. Zo zal ook ‘ik’ Hem opnieuw ervaren, als ‘mijn’ God, wanneer ik mijn ‘vertrouwen’ op Hem stel.
- Op het eerste zicht geeft psalm 42-43 een wirwar van emoties, maar bij nader inzien is dat niet zo. Tot drie keer toe vinden we eenzelfde *patroon* terug.

Tip. Terwijl de begeleider dit schema overloopt kan je in de marge van je psalmtekst in drie kleuren telkens ‘noodklacht’, ‘verweer’ en ‘aansporing’ aanduiden.

	NOODKLACHT	VERWEER	AANSPORING	
1.	42, 2-4 Smachten, dorsten	42, 5 Herinnering aan pelgrimages	42,6 ‘Vestig je hoop op God’	VROEGER
2.	42, 7-8 Neerslachtigheid, afwezigheid	42, 9-10 Zich biddend aan Hem hechten	42,12 ‘Vestig je hoop op God’	VANDAAG
3.	43,1-3 Een vreemd volk buit mij uit	43,4 Vast hopen op de terugkeer naar zijn tent / altaar, zijn berg	43,5 ‘Vestig je hoop op God’	LATER

Terwijl de woorden van de *aansporing* in het hoofdrefrein dezelfde zijn, verschuift hun betekenis van alles is nog niet verloren naar meer hoop en uiteindelijk naar zekerheid.

Dat gebeurt als het ware in drie tijden, waar ook drie gemoedgesteltenissen bij horen.

- Een weemoedige verwijzing naar het *verleden* die het verlangen van de psalmist aanwakkert (42,2-5): 'ik herinner me hoe ik juichte en loofde';
- het *heden* waarin hij zich neerslachtig weet (42,7-12): 'tranen zijn mijn brood';
- de *toekomst* waarin de Heer hem zal redden en een eind zal maken aan zijn ballingschap en rouw (43): 'eens zal ik Hem weer loven'.

Uit de opbouw van de psalm *noodklacht – verweer – aansporing* en ook *verleden – heden – toekomst* blijkt de bedoeling, de spiritualiteit ervan. Deze klaagpsalm toont ten eerste dat je vrijmoedig je klacht mag neerleggen voor God. Ten tweede toont hij dat, door dit te doen, er ook perspectief komt. We kijken niet langer enkel naar achter, naar wat ooit goed ging en nu verdwenen is, maar ook naar voor. Omwille van God is er toekomst. Omdat en terwijl de klacht zich richt tot God 'die mij ziet en redt', wordt ze al vertrouwen en zelfs lofzang!

Psalm 42-43 'engageert' ons om te blijven vertrouwen op God, ook in moeilijke omstandigheden. De psalm brengt ons in beweging. Hij toont een *weg* doorheen de crisis. Die weg komt er door herinnering (gedachtenis), door hechting aan God en door hoop op Hem.

Voor het commentaar bij deze psalm deden we onder meer een beroep op

- B. Standaert, *Leven met de psalmen*. Deel 2, Tielt, 2014.
- L. Jacquet, *Les psaumes et le coeur de l'homme. Etude textuelle, littéraire et doctrinale*. Tome 2 (Psaumes 42 à 100), Gembloux, 1977.
- K. Waaijman, L. Aarnink, *Psalmschrift. Psalm 42-47*, Kampen, 1992.
- C. Westermann, *Théologie de l'Ancien Testament*. Traduit de l'allemand par L. Jeanneret, Genève, 2002.

PAUZE

VERDERE VERDIEPING

- a) De psalmist maakt iets mee dat misschien ook voor jou herkenbaar is. Je kan je eigen pogen om te geloven in God, terwijl de wereld rondom niet van Hem lijkt te spreken, 'inlezen' in deze psalm. *Welke woorden uit psalm 42-43 vind je herkenbaar voor jezelf, spreken je aan als christen in deze tijd? Duid er 2 aan.*

Na 5 minuten krijgt ieder om beurt de tijd om twee woorden voor te leggen en kort (in slechts een 2-tal zinnen) toe te lichten.

- b) De psalm laat twee bewegingen zien.
- De ene wordt opgeroepen in 'Waar is dan je God?' – in de psalm geassocieerd met vijandigheid, grote kracht, hoon, sarcasme,...
  - De andere wordt opgeroepen door 'Wat ben je bedroefd, mijn ziel, ... vestig je hoop op God' – in de psalm geassocieerd met de zachte kracht van de hoop en het vertrouwen op God.

Herken je deze bewegingen: waar je leeft, in de Kerk/de parochie, binnen in jezelf?

Waar en hoe? Hoe ga je daarmee om?

c) Hoe zou je onderstaande citaten uit het passieverhaal linken aan psalm 42-43?

'Ik voel me dodelijk bedroefd; blijf hier met mij waken.' (Mt 26,38).

'Hij heeft zijn vertrouwen in God gesteld, laat die hem nu dan redden, als hij hem tenminste goedgezind is. Hij heeft immers gezegd: "Ik ben de Zoon van God".' (Mt 27, 43).

'Vanaf vandaag zal ik niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken tot de dag komt dat ik er met jullie opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van mijn Vader' (Mt 26,29).

'WIE DER HIRSCH SCHREIT'

- We luisteren naar het begin uit psalm 42, *Wie der Hirsch schreit* (Op. 42) van Felix Mendelssohn Bartholdy (1809-1847) uit 1837. Dit stuk hoort tot de mooiste muziek die Mendelssohn geschreven heeft. Het openingskoor schildert psalm 42,2 breed uit:

*'Wie der Hirsch schreit nach frischem Wasser,
so schreit meine Seele, Gott, zu Dir.'*

*'Zoals een hert schreeuwt om levend water,
zo schreeuwt mijn ziel naar U, God'.*

Probeer bij het luisteren goed te letten op hoe Mendelssohn dit psalmvers uitbeeldt.

- <https://www.youtube.com/watch?v=-ZLGg-P6kr4>
Uitvoering: Collegium Vocale Gent, La Chapelle Royale en Ensemble Orchestral de Paris o.l.v. Philippe Herreweghe (Harmonia Mundi, 1988). Duur: 5 min 26 sec

- Voor verder gesprek:

- Wat is je opgevallen aan de muziek?

- Hoe zou je de sfeer van dit openingskoor omschrijven?
Bijvoorbeeld: zwaarmoedig, vertrouwwol, onrustig, gedragen, ... En waarom?

- Welke zou de boodschap van de componist zijn?

- Vertolkt de muziek hoe jijzelf psalm 42-43 beleeft? Waarom (niet)?

GEBED

Openingsvers

(we staan op en maken tijdens het vers een +)

God, kom mij te hulp.

Heer, haast U mij te helpen.

Eer aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.

**Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.**

Lied

ZJ 522: 'Heer laat mij voor uw altaar komen' (t.: M. Van Vossole naar psalm 43, m.: M. Weemaes)

1. Heer, laat mij voor uw al - taar ko - men,
2. Zend mij uw licht, het zal me to - nen
3. Ik zal U lof zin - gen op sna - ren

1. Gij die mijn blijd - schap zijt van - af mijn jeugd.
2. de wit - te heu - vel waar uw tem - pel staat.
3. en bij - na droe - vig zijn bij dit ge - ruis,

1. Heer, re - ken mij on - der uw vro - men,
2. Ik wil er bin - nen - gaan, er wo - nen,
3. en den - ken aan mijn kin - der - ja - ren

1. on - der uw hoe - de is mijn ziel ver - heugd.
2. en voor uw al - taar staan, voor uw ge - laat.
3. toen ik ver - heugd was in mijn va - ders huis.

Refrein

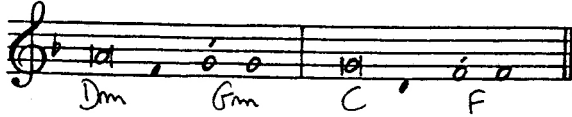
Heer, laat mij voor uw al - taar ko - men,
Gij die mijn blijd - schap zijt van - af mijn jeugd.

Psalm 63 (2-9), Mijn ziel dorst naar U

(Brevier, ochtendgebed 1ste zondag)

(we gaan zitten)

ANT 1: Wie dorst heeft, neme het water des levens om niet.

- 2 God, mijn God zijt Gij,
ik zoek U reeds bij het ochtendgloren.
**Naar U dorst mijn ziel en hunkert mijn hart
als dorre akkers naar regen.**
- 3 Zo zie ik omhoog naar de plaats waar Gij woont,
beschouw ik uw macht en uw glorie.
- 4 **Meer waard dan het leven is mij uw genade,
mijn mond verkondigt uw lof.**
- 5 Ik zal U prijzen zolang ik leef,
mijn handen uitstrekken naar U.
- 6 **Mijn ziel wordt verzadigd met voedzame spijs,
mijn mond zal U jubelend danken.**
- 7 Wanneer ik op mijn bed aan U denk,
dan blijf ik wakend over U peinzen.
- 8 **Want Gij zijt altijd mijn beschermer geweest,
ik koester mij onder uw vleugels.**
- 9 Met heel mijn hart houd ik vast aan U,
het is uw hand die mij steunt.
(We staan op en buigen)
**Eer aan de Vader en de Zoon
en de heilige Geest.**
Zoals het was in het begin en nu en altijd
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

ANT 1: **Wie dorst heeft, neme het water des levens om niet.**

(we gaan zitten tot aan het slotgebed)

Schriftlezing: Joh 3, 7-14 (Jezus zelf is 'het levende water', vgl. psalm 42,2)

Uit het evangelie volgens Johannes

Toen een vrouw uit Samaria water kwam putten zei Jezus tot haar

„Geef Mij te drinken.”

8 De leerlingen waren namelijk naar de stad gegaan
om levensmiddelen te kopen.

9 De Samaritaanse zei tot Hem

„Hoe kunt Gij als Jood nu te drinken vragen aan mij,
een Samaritaanse?”

- Joden namelijk onderhouden geen betrekkingen met de Samaritanen. -

10 Jezus gaf ten antwoord:

„Als ge enig begrip hadt van de gave Gods
en als ge wist wie het is, die u zegt
Geef Mij te drinken,
zoudt ge het aan Hem hebben gevraagd
en Hij zou u levend water hebben gegeven.”

11 Daarop zei de vrouw tot Hem

„Heer, Ge hebt niet eens een emmer en de put is diep
waar haalt Ge dan dat levende water vandaan?”

12 „Zijt Ge soms groter dan onze vader Jakob

die ons de put gaf en er met zijn zonen en zijn vee uit dronk?”

13 Jezus antwoordde haar:

„Iedereen die van dit water drinkt, krijgt weer dorst,

14 maar wie van het water drinkt dat Ik hem zal geven,

krijgt in eeuwigheid geen dorst meer;
integendeel, het water dat Ik hem zal geven,
zal in hem een waterbron worden,
opborrelend tot eeuwig leven.”

Woord van de Heer

Wij danken God

Stille overweging

Korte beurtzang

Heer, geef mij van het levend water, zodat ik geen dorst meer krijg.

Heer, geef mij van het levend water, zodat ik geen dorst meer krijg.

Eer aan de Vader, de Zoon, en de heilige Geest.

Heer, geef mij van het levend water, zodat ik geen dorst meer krijg.

Gebed om mee te eindigen (voorganger)

(we staan op)

Levende God,

in Jezus hebt Ge ons levend water gegeven, dat elke dorst stilt.

Door het water van de doop,

hebt Ge ons van de afgrond van de dood

naar de afgrond van het leven gebracht.

Ge zult ons niet vergeten,

ook als wij droevig zijn en onrustig,

en als we ons op vreemde grond weten, ver van U.

Zend ons uw licht en uw waarheid,

verzamel alle mensen op de plaats waar ook Gij woont.

Dan zullen wij U loven, God die ons ziet en die ons redt.

Door Christus, uw Zoon en onze Heer. **Amen.**

Zegenwens

(we maken terwijl een +)

De Heer schenke ons zijn zegen,

Hij beware ons voor onheil,

en geleide ons tot eeuwig leven.

Amen.

Loven wij de Heer.

Wij danken God!